

Jaarverslag 2018

I. Inleiding

De Fundatie Van den Santheuvel, Sobbe, opgericht in 1905 door mevrouw C.P. van den Santheuvel-Sobbe en haar broer de heer C.L. Sobbe, heeft als doel:

“het verlenen van geldelijke steun tot oprichting, uitbreiding of instandhouding van instellingen, welke doel is van menslievende of liefdadige aard.”

In de loop der jaren is deze Fundatie uitgegroeid tot een landelijke stichting die elf fondsen bestuurt, met uiteenlopende doelstellingen. Van vier fondsen is het vermogen toegevoegd aan de Fundatie, maar zij worden wel apart geadministreerd. De overige zes fondsen vormen een eigen juridische eenheid, hebben een eigen balans en hun vermogen wordt eveneens apart geadministreerd.

Dit houdt in dat het curatorium van de Fundatie tevens als bestuur van de overige fondsen optreedt, de gelden gezamenlijk beheert en de aanvragen onderbrengt bij het meest aangewezen fonds (rekening houdend met de statutaire doelstellingen en beschikbare middelen).

De fondsen die onder het curatorium van de Fundatie ressorteren zijn:

Fundatie Van den Santheuvel, Sobbe Stichting (1905)
het Olga Heldring Fonds (1930)
het Fonds Wiggers van Kerchem (1973)
het De Brauw Van Lynden Fonds (1978)
het George Hendrik Breitner Fonds (1919, sinds 1978 bij de Fundatie)
Stichting Regina van Geuns Fonds (1923)
Hélène de Montigny Stichting (1928)
Fundatie Luden van Stoutenburg Stichting (1928)
Stichting Het Looijers Hofje (1829, sinds 1968 bij de Fundatie)
Stichting M.C.d.H. Fonds (1908, sinds 1992 bij de Fundatie)
Stichting Pruikenburg Fonds (1995, sinds 2011 bij de Fundatie)

Al deze fondsen hebben maatschappelijke doelstellingen. Dat betekent in de praktijk, dat het merendeel van de giften bestemd zijn voor maatschappelijk werk, gehandicapten- en ziekenzorg, educatie, talentontwikkeling, toeleiding naar werk en, meer in algemene zin, ontwikkeling, integratie en participatie. Daarnaast is er een zeer beperkt bedrag beschikbaar voor kunst(historie) en specifieke doelen genoemd in de statuten, zoals hieronder weergegeven.

Het **Olga Heldring Fonds** heeft dezelfde doelstelling als de Fundatie Van den Santheuvel, Sobbe en kan daarnaast uitkeringen doen op het gebied van de kunst en cultuur, mits hierdoor een maatschappelijk doel wordt gediend.

Het **Fonds Wiggers van Kerchem** en de **Fundatie Luden van Stoutenberg** hebben dezelfde doelstelling als de Fundatie Van den Santheuvel, Sobbe.

Het **De Brauw Van Lynden Fonds** ondersteunt organisaties die werkzaam zijn voor kinderen met een geestelijke of lichamelijke beperking.

Het **George Hendrik Breitner Fonds** doet uitkeringen aan Nederlandse schilders en beeldhouwers ten einde zich in hun werk te kunnen ontwikkelen.

Het **Regina van Geuns Fonds** ondersteunt organisaties ten behoeve van personen met lichamelijke beperkingen.

De **Hélène de Montigny Stichting** heeft naast haar maatschappelijke doelstellingen nog een bijzonder doel: het eens in de drie jaar – mits de financiën dit toelaten – uitkeren van een prijs in geld aan “een persoon of personen die zich in buitengewone mate verdienstelijk heeft/hebben gemaakt ten opzichte van het mensdom in het algemeen”.

De **Stichting Het Looijers Hofje** verleent steun aan hofjes en meer in het algemeen aan huisvesting van ouderen in behoeftige omstandigheden.

Het **M.C.d.H. Fonds** steunt maatschappelijke doelstellingen uitgevoerd door Protestants Christelijke instellingen.

De **Stichting Pruikenburg Fonds** ondersteunt wetenschappelijke uitgaven op historisch of (kunst)historisch gebied, (kunst)historisch onderzoek, restauratie van cultuurhistorische monumenten en de instandhouding van kunsthistorische voorwerpen.

Alle stichtingen zijn als Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI) geregistreerd bij de Belastingdienst. Het jaarverslag van de Fundatie wordt gepubliceerd op de website www.fundatiesobbe.nl.

2. Curatorium

De fondsen worden bestuurd door een curatorium dat als volgt is samengesteld:

Drs. S. de Clercq, voorzitter

Mevrouw L.L. Bierens de Haan, secretaris

Jhr. drs. C.C. van Valkenburg, penningmeester

Drs. F.M. Bijleveld, tweede penningmeester

Mr. F.W.T. Pahud de Mortanges, tweede secretaris

Mevrouw dr. A.G. Leemhuis

Mevrouw mr. C.P.T.M. Houben

Curatoren vergaderden in 2018 zeven keer in het kantoor van de Fundatie.

De curatoren ontvangen geen bezoldiging. Zij ontvangen vacatiegeld conform de regeles die in dit verband voor een ANBI gelden.



Curatoren in de vergaderzaal v.l.n.r. Drs F.M. Bijleveld, Mevrouw L.L. Bierens de Haan, Mevrouw dr A.G. Leemhuis, Mr F.W.T. Pahud de Mortanges, Drs. S. de Clercq, Mevrouw mr C.P.T.M. Houben, Jhr drs. C.C. van Valkenburg

3. Bureau

Het secretariaat wordt gevoerd door mevrouw drs. E.M.L. den Braber (0,8 fte).
De heer J. Blonk verzorgt de financiële administratie van de Fundatie (0,4 fte)

4. Uitkeringen

Beleid

De Fundatie ontving de afgelopen jaren jaarlijks rond de 600 aanvragen voor een donatie. Bij iets minder dan de helft is een bijdrage toegekend, in lijn met de verschillende statutaire doelstellingen zoals hierboven uiteengezet en de ruimte die ieder fonds daartoe heeft.

Persoonlijke schenkingen worden alleen gedaan via een organisatie die hierin is gespecialiseerd, zoals de Stichting Samenwerking Bijzondere Noden Amsterdam en Samenwerkende Fondsen voor Individuele Hulpverlening Gehandicapten Deze organisaties nemen alleen aanvragen in behandeling die haar bereiken via hulpverlenende instanties.

Organisaties die hun bestuurders boven de “Balkenendenorm” belonen komen niet voor bijdragen van de Fundatie in aanmerking.

Speerpuntenbeleid

- **Educatie en arbeidsparticipatie jongeren**

Het Curatorium van de Fundatie Van den Santheuvel, Sobbe besloot in 2004 om een substantieel deel van het giftenbudget te bestemmen voor organisaties die zich richten op Amsterdamse jongeren met een achterstand en bijdragen aan het voorkomen van uitval in het onderwijs, dan wel toeleiding naar werk bevorderen. Een speerpuntencommissie, thans bestaande uit vier Curatoren en de bureaumedewerker, bereidt deze (veelal grotere) aanvragen voor. Zij bezoekt en evalueert de projecten regelmatig en brengt verslag uit aan het voltallige Curatorium. Als er meer informatie nodig is worden aanvragers uitgenodigd op het kantoor van de Fundatie. Het gaat om huiswerkbegeleiding, mentorprojecten, weekendscholen en talentontwikkeling op het gebied van onder andere sport, muziek, techniek en/of creativiteit. Daarnaast vallen er programma's op het gebied van taal, beroepskeuze en het opdoen van werkervaring binnen deze categorie.

In 2018 is €387.004 toegekend in deze categorie (in 2017: €280.020). De 29 toegekende giften varieerden van €2.500 tot €60.000 per project.



Track the Talent draagt in diverse gemeentes bij aan het verminderen van jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten door jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt gedurende een traject praktijkgerichte trainingen te geven bij bedrijven en te werken aan hun sociale en werknemersvaardigheden.

- **Noodhulp**

Met ingang van 2011 is Noodhulp een tweede speerpunt geworden binnen het giftenbeleid van de Fundatie; het beleid is erop gericht de steun aan deze sector te vergroten. Stichting Samenwerking voor Bijzondere Noden Amsterdam ontvangt al decennialang jaarlijks een bijdrage in het werkkapitaal, om op een snelle en efficiënte manier mensen te helpen die in een acute financiële noodsituatie terecht zijn gekomen en niet, niet tijdig of niet voldoende in aanmerking komen voor een (wettelijke) voorliggende voorziening. In 2018 heeft de Fundatie daarnaast ook bijgedragen aan verschillende projecten in deze categorie. Zij heeft werkkapitaal verschaft aan diverse noodhulpbureaus, investeringen gefinancierd voor enkele voedselbanken en algemene bijdragen geleverd aan verschillende opvanghuizen en stichtingen die zich inzetten voor huishoudens met een laag inkomen.

In 2018 is in deze categorie aan in totaal 18 giften €159.360 uitgekeerd (€205.183 in 2017). De bedragen varieerden van €2.500 tot €25.000.

- **Projecten voor Vluchtelingen**

Eind 2015 is besloten om de Speerpunten uit te breiden met de categorie vluchtelingen in Nederland. In 2018 is in deze categorie 32 keer een gift toegekend voor in totaal €409.837 (in 2017 €244.721). Het betrof o.a. bijdragen voor een opvanghuis voor ongedocumenteerde vrouwen, taal coaching, verbindende muziekprogramma's en projecten met betrekking tot toeleiding naar werk en ondernemerschap, met bedragen variërend van €1.000 tot €60.000.

Aanvragen, toewijzingen

In totaal zijn in 2018 voor de gezamenlijke fondsen 568 aanvragen in behandeling genomen. Het aantal toegekende aanvragen bedraagt 319. Het percentage toewijzingen bedroeg 56,2% in 2018, vergeleken met 51,1% in 2017. De gemiddelde uitkering in 2018 bedroeg €6.324. In totaal is in 2018 een bedrag toegewezen van €2.023.237 (2017: €1.767.498).



Het Koffiehuis in de Haarlemmerstraat te Amsterdam is er voor en door dak- en thuislozen. Het biedt een zinvolle dagbesteding en het is een van de weinige plekken waar ook daklozen zonder regiobinding een kans krijgen om mee te doen.

Kwantitatieve gegevens

1. Behandelde aanvragen en het aantal toewijzingen en afwijzingen in 2018

Kwantitatieve gegevens	2018	2017	2016	2015	gemiddeld
Toegewezen aanvragen	319 56,2%	323 51,1%	280 47,5%	281 44%	301 49,6%
Afgewezen aanvragen	248 43,6%	308 48,7%	308 52,1%	340 54%	301 49,6%
Aanvragen in behandeling	1 0,2%	1 0,2%	3 0,4%	13 2%	5 0,8%
Totaal verwerkt door het bureau	568	632	591	634	606

2. Verdeling der toewijzingen per categorie 2016-2018

	2018	2017	2016	
1	Educatie & arbeidsparticipatie jongeren	378.004	280.020	295.820
2	Sociaal-maatschappelijke organisaties	492.891	408.741	295.292
3	Gehandicapten- en ziekenzorg	354.015	407.015	353.424
4	Noodhulp	159.360	205.183	69.500
5	Vluchtelingen	409.837	244.721	183.000
6	Toeleiding naar werk	31.700	35.018	32.527
7	Opvanghuizen	64.450	34.000	25.530
8	Persoonlijke schenkingen	41.000	77.000	8.000
9	Huisvesting alleenstaanden	10.980	5.000	0
10	Kunst	23.500	35.800	32.900
11	(Kunst)historie	13.500	15.000	15.500
12	Schilders & beeldhouwers	15.000	0	15.000
13	Hélène de Montigny prijs	20.000	20.000	20.000
	Totaal	2.023.237	1.767.498	1.346.493

3. Geografische verdeling van de toewijzingen in 2018

Iets meer dan de helft van de toegewezen bedragen (€ 1.164.597) kwam ten goede aan de vier grote steden. Uit de provincies Flevoland, Friesland en Zeeland ontving de Fundatie dit jaar slechts enkele aanvragen.

4. Toewijzingen in 2015-2018 per fonds

Toewijzing per fonds										
Naam	2018		2017		2016		2015			
	Bedrag	%	Bedrag	%	Bedrag	%	Bedrag	%		
1	Fundatie Van den Santheuvel, Sobbe	1.129.168	56%	951.490	54%	693.837	52%	685.624	57%	
2	Olga Heldring Fonds	99.025	5%	86.550	5%	66.644	5%	62.700	5%	
3	Fonds Wiggers van Kerchem	241.609	12%	247.280	14%	186.006	14%	149.271	12%	
4	De Brauw van Lynden Fonds	64.458	3%	57.500	3%	55.600	4%	29.500	2%	
5	George Hendrik Breitner Fonds	15.000	1%			15.000	1%			
6	Regina van Geuns Fonds	70.635	3%	69.972	4%	59.856	4%	43.200	4%	
7	Hélène de Montigny Stichting	201.487	10%	193.972	11%	139.050	10%	117.850	10%	
8	Fundatie Luden van Stoutenburg	130.375	6%	113.559	6%	101.500	8%	80.900	7%	
9	Stichting het Looijers Hofje	10.980	1%	5.000						
10	M.C.d.H. Fonds	47.000	2%	27.175	2%	13.500	1%	21.400	2%	
11	Pruikenburg Fonds	13.500	1%	15.000	1%	15.500	1%	5.000	0%	
		2.023.237		1.767.498		1.346.493		1.195.445		

De beschikbare gelden variëren per Fonds en hebben te maken met de gelden die oorspronkelijk voor de doelstellingen van dat Fonds gedoneerd zijn - het zogenoemde “stamkapitaal”.



Stichting Theaterwerkplaats Tiuri geeft via het ontwikkelen van producties mensen met een (verstandelijke) beperking de kans om hun ongekende talenten zichtbaar te maken op het podium.

5. Financiën

Ontwikkelingen Beleggingsportefeuille en Financiële markten

2018 was een zeer teleurstellend jaar voor beleggers. Het jaar zal de geschiedenisboeken ingaan als het jaar waarin vrijwel alle beleggingscategorieën een negatief resultaat hebben laten zien. Na een zeer positieve maand januari deden de aandelenbeurzen in februari en vervolgens in maart een forse stap terug. Vervolgens liepen de koersen weer op en leek het scenario van de voorafgaande jaren te worden herhaald. In het vierde kwartaal echter werd de positieve trend gebroken en kregen de wereldwijde aandelenbeurzen een forse correctie te verwerken. Onzekerheden omtrent de uitkomst van de mogelijke handelsoorlog tussen de Verenigde Staten en China, de Brexit, de Italiaanse begrotingsdiscipline, de onrusten in Frankrijk (Gele Hesjes) en het verkrappende Amerikaanse monetaire beleid waren de oorzaak van een dramatisch verlopen vierde kwartaal. Zo kende de Dow Jones Index de slechtste decembermaand sinds de grote depressie van de jaren 30 van de vorige eeuw. De in euro's gemeten MSCI Wereld Index verloor in het vierde kwartaal ruim 12% van zijn waarde en eindigde het jaar met een verlies van 7%. De MSCI Europe index leverde de afgelopen periode eveneens bijna 12% in waarmee het verlies over 2018 op 13% uitkwam. De opkomende markten deden het de laatste 3 maanden van het jaar relatief goed en verloren 'slechts' 7%. De MSCI Emerging Market Index sloot het jaar daardoor uiteindelijk af met een negatief rendement van bijna 13%. Als gevolg van het negatieve beursstemming zochten beleggers, ondanks de historisch lage rente, hun toevlucht tot veilige staatsobligaties die het jaar aldus positief afsloten. Per saldo bedroeg het beleggingsresultaat van de effectenportefeuille ruim 3,4% negatief.

Beheer

Eind 2018 heeft het bestuur van de Fundatie, besloten het beheer van de portefeuille onder te brengen bij twee vermogensbeheerders.

BALANS	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016
Activa			
Landerijen	10.166.708	8.794.312	8.910.769
Effectenportefeuille	49.344.889	58.943.325	53.419.705
Vorderingen	528.058	573.186	104.014
Liquide middelen	6.901.761	2.999.965	5.576.227
Totaal activa	66.941.416	71.310.788	68.010.715
Passiva			
Kapitaal + reserves	66.329.026	70.695.475	67.508.575
Toegezegde uitkeringen	572.390	578.026	456.053
Transitoria	40.000	37.287	46.087
Totaal passiva	66.941.416	71.310.788	68.010.715

EXPLOITATIE	2018	2017	2016
Baten			
Opbrengst landerijen	80.776	94.548	197.715
Opbrengst effecten	2.117.717	2.072.786	-467.323
Rente-inkomsten	49.360	7.530	24.811
Totaal baten	2.247.853	2.174.864	-244.797
Lasten			
Directe kosten	124.502	120.707	120.455
Indirecte kosten	157.862	150.471	123.842
Totaal lasten	282.364	271.178	244.297
Batig saldo	1.965.489	1.903.736	-489.094
Uitkeringen	2.023.237	1.767.498	1.327.978
Restitutie uitkeringen	-148.258	-67.752	-18.515
Toevoegingen reserves	90.510	203.940	-1.817.072

**Social Impact Bonds*

In 2017 heeft de Fundatie besloten om te investeren in een Social Impact Bond in de Gemeente Veldhoven, met een looptijd van drie jaar. Een Social Impact Bond is een publiek-private samenwerking, waarbij een bedrijf een prestatiecontract met de overheid sluit, om een maatschappelijk probleem met meetbare impact -en daardoor aantoonbare besparingen- aan te pakken. De ruim €1 miljoen aan kosten die het bedrijf maakt, worden in dit geval voorgefinancierd door een lening aan te gaan bij private investeerders - waaronder de Fundatie - die zowel maatschappelijk als financieel rendement nastreven. Wanneer besparingen plaatsvinden - in dit geval een versnelde uitstroom uit de bijstand - wordt een afgesproken bedrag door de overheid terugbetaald. Indien het programma succesvol is betekent dat een besparing voor de gemeente. Als de Fundatie haar investering terugkrijgt zal zij de inleg opnieuw aanwenden voor sociaal-maatschappelijk werk en mogelijk andere Social Impact Bonds.

Veldhoven is als eerste gemeente op deze innovatieve wijze gaan samenwerken met de sociale onderneming lamNL, om statushouders te helpen integreren. 58 van de 200 statushouders in Veldhoven stromen in fases in en gaan 40 uur per week aan de slag bij lamNL. Zij krijgen een heel pakket aan begeleiding, met intensieve taallessen en coaching. De ondernemende aanpak van lamNL, die veel contacten in het bedrijfsleven heeft en zowel de statushouders als de werkgevers op de werkvloer begeleidt tijdens de eerste periode, blijkt cruciaal voor een snelle toetreding tot de arbeidsmarkt en een effectieve inburgering. Mogelijk gaat lamNL haar werkzaamheden uitbreiden naar andere gemeentes in de regio.



Het project van lamNL

De Fundatie onderzoekt actief of er in andere SIB's kan worden geïnvesteerd.

6. Externe contacten

In 2018 bezochten een of meer Curatoren de vergaderingen van de FIN (Vereniging van Fondsen in Nederland; belangenbehartiger voor vermogensfondsen), het Vier-Stedenoverleg (Van Bylandt Stichting, Volkskracht, Maagdenhuis, stichting Sluyterman van Loo, Janivo en de Fundatie – dit jaar bij Janivo te Utrecht) en het Landelijk Fondsenoverleg in Amsterdam.

In 2014 heeft het Landelijk Fondsenoverleg Amsterdam een Convenant gesloten met de gemeente Amsterdam, waarin afspraken staan voor regelmatige uitwisseling en nadere samenwerking. Een van de Curatoren is lid van de gezamenlijke Convenant werkgroep en is contactpersoon namens de Fondsen voor ambtenaren van de gemeente en stadsdelen.

Daarnaast is er regelmatig contact met andere Fondsen, om de visie rondom nieuwe vraagstukken of noden te bespreken en om de bijdragen voor concrete projecten af te stemmen. In dit kader heeft de Fundatie zitting in de werkgroep Vluchteling & Educatie bij Stichting Het RC Maagdenhuis.

In 2018 stelde de Fundatie 'De Sael' (de vergaderzaal van de Fundatie) wederom open tijdens de Toegankelijke panden-dagen voor leden van Vereniging Hendrick de Keyser.

In 2018 is – in het kader van een promotieonderzoek - het onderzoek naar het ontstaan van de historische behangsels in "De Sael" in samenwerking met medewerkers van het Rijkmuseum voltooid.

7. Gedragscode FIN (Fondsen in Nederland)

De Fundatie onderschrijft de huidige gedragscode van de FIN. De Fundatie heeft zich vrijwillig aangemeld voor externe toetsing op grond van het systeem van zelfregulering voor de vermogensfondsen, ontwikkeld door de FIN.

8. Vooruitblik 2019

In samenwerking met andere fondsen wordt ernaar gestreefd om follow ups te standaardiseren, om meer efficiency te realiseren voor de projecten.

Het onderwerp "impact meting" blijft ingewikkeld: met andere donoren worden, ook in 2019, "best practises" uitgewisseld. In FIN verband wordt een meer gestructureerde vorm van intervisie geïnitieerd. Verduurzaming van de financiering van de projecten – die niet alle tot in lengte van dagen gesteund kunnen worden – blijft een punt van gezamenlijke zorg. In sommige gevallen kunnen sociale ondernemingen worden aangemerkt als project, omdat zij weliswaar winst beogen uit oogpunt van financiële duurzaamheid, maar verder vooral een maatschappelijke meerwaarde nastreven. Zo blijkt het filantropisch veld volop in beweging te zijn. Aan de investeringskant blijft in 2019 het zoeken naar maatschappelijk verantwoorde beleggingen actueel.

Ook in 2019 zal proactief gezocht worden naar projecten om aan bij te dragen en zal een aantal nieuwe thema's worden verkend.

Er wordt gewerkt aan het verbeteren van informatie voor aanvragers en de website zal toegankelijker worden gemaakt.



Met het Sociale Programma ondersteunt Stichting Studio 52nd kwetsbare deelnemers aan het theaterprogramma – zij schrijven onder begeleiding toneelstukken - door hen te koppelen aan een persoonlijke buddy die hen buiten de theaterprojecten begeleidt.

In 2018 is de Fundatie benaderd door Stichting Dorodarte met het verzoek om van gedachten te wisselen over mogelijke samenwerking. In 2019 zal Dorodarte een bedrag aan de Fundatie beschikbaar stellen om uitkeringen te doen op het gebied van kinderen en kunst.

In 2019 zal de driejaarlijkse Hélène de Montigny prijs worden uitgereikt. In 2018 is een jury samengesteld die, onder voorzitterschap van de Rector Magnificus van de Universiteit van Amsterdam, in 2019 hiertoe een kandidaat zal voordragen.

Eind 2018 komt de 2^e Penningmeester, drs. F.M. Bijleveld, aan het einde van zijn derde en laatste bestuurstermijn. Hij treedt met ingang van 2019 af en mr R.F.H. van Roozendaal volgt hem op. Het Curatorium is Curator Bijleveld veel dank verschuldigd voor zijn professionele inbreng op het gebied van de beleggingen van de Fundatie en zijn betrokkenheid bij de overige gang van zaken.